

„Narodni list“ izlazi svakoga četvrtka
po podne.

Cijena mu je na godinu 8 kruna, za o-
ljake 4 kruna, pojedini broj 4 helera.

Uredništvo i uprava lista nalaze se u
Voioskom kbr. 8.

Narodni list

Pučki list za politiku i pouku.

Br. 46.

Voiosko-Opatija u četvrtak 14. studenoga 1901.

God. II.

Kako službeni Talijani vrieme i zemaljski skupni novac troše?

Zemaljski zakon, da bude zakon, treba da ga predloži zemaljski sabor i da ga potvrdi Njegovo Veličanstvo cesar i kralj.

U zadnje vrieme su talijanski zastupnici razpravljali i predložili mnogo zakona, kojih pak Njegovo Veličanstvo nije potvrdilo.

Tako su predložili zakonske os-
nove:

o učiteljskih plaćah još lanjske
godine;

o čuvanju polja;

o sposobnosti onih koji bi imali
čuvati polja;

o lovu;

o razdieljenju obćine Kastav;

o razdieljenju obćine Buzet;

o oddieljenju Huma i Tibola od
obćine Buzet i pridruženju k obćini
Roč;

o razdieljenju obćine Pazin;

o obćinskih činovnicih;

o mirovinskoj zakladi obćinskih či-
novnika;

o obćinskih liečnicih;

o mirovinskoj zakladi obćinskih
liečnika.

Ni jedna od tih zakonskih osnova
predloženih od talijanskih zastupnika
nije bila potvrđena od našega premi-
lostivoga cesara i kralja.

Te zakonske osnove talijanskih
zastupnika bile su takove, da ih cesar-
ska i kraljevska vlada nije mogla pre-
dložiti na previjanju potvrdu.

Znak da su nevaljale, nepravdne
a i protivne obćojem zakonom.

Mnoge, osobito one glede dieljenja
obćina, smjerale su ravno na zator od-
nosnih obćina i propast obćinara.

Drugo opet išlo su za tim da naše ob-
ćine skuće posve u talijanski jaram.

Takovi su eto talijanski zastup-
nici!

Predlažu zakone ne na korist neg
na zator pućanstva.

Timi zakonitimi osnovami su ta-
lijanski zastupnici potratili vrieme skoro
cielih zasjedanja. Radi takovih osnova
držali su sjednice po tjedne i tjedne.
Za to se je moralo izdavati na nje ve-
likih svota iz zemaljske blagajne.

S takovimi stvarmi gubili su vrieme
i zemaljski prisjednici i zemaljski ka-
petan i zemaljski činovnici, i za to se
je svih njih plaćalo iz skupne zemaljs-
ke blagajne. Za to smo plaćali svi
mi, za plaćenike Talijane, kapetana
Talijana, ašešore Talijane, zastupnike
Talijane.

Gore nam budi, ako ćemo bit ta-
lijanski sluga.

Eto našto još službeni Talijani
vrieme i novac istarskih poreznika
troše.

Već je javno poznato, da je ze-
maljski odbor sa zemaljskim kapetanom
dao našim mjestom posve nova, nikad
nečuvena. Često upravu smiećna, sasvim
tudja imena.

Rukavac n. pr. je pretvorila u
Manciano, Brezu u Betulu, i tako re-
dom sva naša starinska, domaća liepa
imena.

Dok su skrpali i skovali ta imena
trebalo je truda.

Ašešori i činovnici zemaljski gu-
bili tim vrieme. Zemaljski odbor s ka-
petanom napunjen dvorani, kako iz obavljenog
svetog čina govori djeci, upućujući ju, da
se sjeća onih, koji su joj postavili ju pod
zaštitu sv. apostola Cirila i Metoda, izhili
tollika dobroćinstvo.

A kad je svršio on, mene je po cieloj
tieli podišao čudan trepet. Sad sam imao
i ja da govorim, u tu sam svrhu bio i po-
slan ovamo. I stao sam do bielim stolja-
koma pokrivena stola, na kome sam još go-
jele dvie voćtanice, dok je meni na dno
stajao čovjek, držeći u ruci veliko raspelo.
U dvorani bilo tiho: one voćtanice, raspelo
i miris tamjana, što je još lebdio u zraku;
podavali su mjesta svećani i tronati ljudi vid.
I ja sam počeo da govorim.

Govorio sam kako bi u sličnoj zgodi
govorio svaki Hrvat. A govorio sam lako,
jer mi išlo iz duše — tako, da je riječ sama
od sebe dolazila na ustne. A svega nisam
rekao još sam ćutio — premalena je u mene
zaliha riječi, da bih bio mogao izraziti sve
ono što je onaj čas pokretalo srce moje. To
znam, da riječ mužuje nije mi izbijegla iz
usta.

prigovorilo. Ona sva imena se je ti-
skalo. I odgovore na c. k. namjestni-
tvo u toj stvari se je tiskalo.

I za sve to moralo se je platiti
iz zemaljske skupne blagajne, iz že-
pova svih nas!

Nije li Bogu plakati, kad se ta-
kova šta vidi i zna!

Koliko tisuća i tisuća kruna na-
šega novca se je izdalo za takovo hire
i težnje da se prikaže Istru — talijan-
skom!

Koliko n. pr. šternu moglo se je
tim novcem sagraditi!

Pak takove razsipnike skupnoga
novca svega pućanstva Istre da se i
nadaje bira za zastupnike!

Talijanski zastupnici, i njihovi
prijatelji svi su za takovo razspanje
našega novca.

Pokazali smo eto s nekoliko pri-
mjera što i kako rade službeni Tali-
jani. Mogli bi navesti još stotine dru-
gih primjera. Al mislimo da je i na-
vedeno dovoljno.

Svak može viditi i suditi iz reče-
noga, kako nas službeni Talijani glade.

Službeni Talijani su poglavito od-
visni od zemaljskih zastupnika, a ti
bijahu do sad uvijek u velikoj većini,
koji su imali sukno i škare.

Tko hoće da nas i od sad Tali-
jani glade kako su nas do sad gladili
neka izabire takove fiducijare, koji će
pak izabrati zastupnike Talijane ili
njihove prirepine.

Tho hoće da nas Talijani ne glade
kako su dosad, da krene na bolje za
nas, taj neka bira fiducijare, koji se
nisu nikad izmjevali svomu rodu, koji
nisu nikad prodali svoga poštenja nit
sebe samih našim neprijateljem, i koji

će pak glasovati za zastupnike inku-
šane ljude naše krvi i našega jezika
čestito muževje naše hrvatske ili sloven-
ske strane.

Dopisi.

Iz Rovinjskoga sela: Pišu nam od tamo
9. 11. 1901. Velevidni gospodine redatore!
Pozivam prosim da bita našli malo mista u
dičnem nam „Narodnem Listu“ za ovo malo
besid. Vrina braćo Seljani! Prosim Vas sil-
sajte malo moj glas! Slišimo se svi skupa
kako pravi brati sve jedne matere prave
slovenske. I vi znate da su nam izbori za
dielu pred vrati. Pomislite sami koliko Ta-
lijani imamo u Rovinjskom selu. Veliko mali
broj su to: Cesutti, Kurzilo, Naforetto, La-
vizatti to su ti Talijani. A va ovom našem
selu imamo preko 300 Silvanci.

Dakle mila braćo! Ne čujete kako
Vaša majka gorke suze lije na proklete
svoje sine izdajnike i njih govori:

Sinci, sinci, ne čujete razvrijenu majku
svoju? Druge slišate a svoju majku pod
noge hitate! Dakle vrina braćo! Slišajte
glas matere svoje a ne Talijane neprijatelje
Vaše i Vašega roda. Votajte za Slovaca
našega čovika a ne za Talijane. Pomislite ko-
like nesrde nam dilaju talijanski doputati,
dakle čuvajte ih se kako vraga paklenakoga.
Ki vota za Talijana gerdi je izdajca svoje
krvi i svojega roda.

Mila braćo budimo svi složni. — Ne
imajmo vavik slabo mišljenje jedan na dru-
goga ako imamo kakovu zapriku među
nam pak čete vidit da čemo potać naše ne-
prijatelje tako da se neće nikad više zdi-
gnut! Va to ime pomozite Bože!

Iz Barbanščine: U našoj obćini Bar-
banskoj pojavilo se je više prodanaca nego
ih je ikad bilo. Karnjeli strašno agitiraju.
Nedilju večer je brat ašešora Cleve jednomu

lim onim pukom, koji je u onom danu na-
zrievao znak ljepše budućnosti. Tako je i
jedan starac skoro pjevajući govorio, da
neka ga sada Bog alododno uzme k sebi
— sada — odkad je vidio sreću svoga
mjesta. A kroz oduševljeno mnoštvo naroda
proturao se u neke do mene i drugi starac
prosied, neodbriven sa nabuhlim očima, u
kojima se zrcalila krupna suza. O ruci mu
visio dječak od kakvih desetak godina.

Gospodine — mučno progovori sta-
rac — Bog neka blagoslovi majku Vašu.
Kako je liepo slušati našu riječ.

Pa pokušajuci na cestu, koja is Pazina
vodi u Poreč: Pogledajte, reče mi on, tamo
dolje: onaj skup kćna — vidite, oni se moje
moje selo... Dajte providite i za nas...
Pomozite i nama nevrijunima! —
Dok je to govorio, gladilo je i privlačio
k sebi glavu svog unučeta i svedjer me gla-
dao molećim pogledom. A po tom me povu-
kao na stranu, da mi priča, kako je i on
nekoć vidio liepih dana.

Bilo je ono u doba, kadno je on po-
kojni veliki biskup Dobriša dolazio iz Poreča
u njegovo selo, da u malenij erkvici odsluži
svetu misu i da propovieda u jeziku nje-
govih otaca. To su bili liepi, srećni dani. Po-
zvali se sve okrenalo. Dobrog biskupa ne-
stalo, a oni ostali sami sa svojim neprija-
teljem pred vratima. Ali našto tamo oni se

PODLISTAK.

Vapaj iz Istre.

I duga se povorka pomicala napried,
napried, ne mareći za zlu godinu, za ne-
vrieme, za kišu, koja se taman u onaj mah
oborila najjačom žestinom na tiho i skromno
mjestance — Vabrigu.

Pred povorkom raspelo, za raspelom
djeca, pa svećenik, pa narod, dobri i čestiti
narod. — I staro i mlado, mužko i žensko,
malo i veliko, sve je pjevao iz svega glasa
uz jednoličnu od otaca nasliedjenu kadencu
litanije Majke Božje. A na okolo svad kiša,
oblak, magla biela i gusta. Kroz nju se
jedva vide gore, vrhunci i more, ali još se
razabire tamo dolje uz samo more ona hrpa
kćna — ono crno leglo, koje obićna na ma-
hove zloguke ptičarine, i u svom se strjeljo-
vitom letu spuštaju u tiha naša gujezdašca
da nam dave liepe naše sokolice, uzdanje
naše — djecu našu. I kad bi magla još i
gušća bila, pa to grdno leglo oku otimala
duša bi sama blutila njegovu zlošretnu, zlo-
kobnu blizinu.

Poreč! —
Poput nemani kakve pružio se u more
grdan i koban, zašagriv očima na gordu
vis, gdje ubogi narod, ugručenji u blato,
glasom, koji duša ciepa, vapi i moli:

našemu čoviku ujuva novce za agitirat. Zlostoj je, da ya oploj Barbančini ni nijednoga agitatora ko na jedan jedini.

Bilo bi od vele potrebe i jedan sastanak u sridini Barbančine, (Ovo preporučamo našim rodoljubom u Puli op. ur.)

A sada pitam ja moje Barbance, kako morete votat za jednoga Talijana, ki nam ni nikada niš dobra učinija kako nam ni učinija niš dobra ni dr. Cleva. Da budu zibrani naši slovinski deputati naša srca o Barbanci bi se razveselila kako i onda kada su naši dični deputati Spincić i Laginja bili izabrani za Bečki parlament.

Va istinu naši deputati učinili bi nam puno dobra a Talijani će nam učinit samo škodu. Ako budu opet oni va većini u dijeti kreštit će plaćila tako da će se prodat svi naši grunti za ta plaćila a na našu starinu na našu muku i Talijani našelit samo svoja bratru iz gladne Italije. Da vidimo pak gospodine Clevu kakovu korist imamo mi Barbanci od vašiga partida.

Pred dva leta je naš gospodin podestat čini napraviti lozu i bojadisat ju zelenom tintom da je bude lipje vidit. Za to čast, obdini, ka je, potrošila za to lipih kruna to kruno nisu bile od nijednoga ko ne od nas Barbanci. A sada mi od čitavoga zida od loze ostal čist, ni komadić. Vas zid je bija, našaran s čavli zvezan britvami: „Viva Benatti“ i to traja još i danas. Ča je dobra za nas učinija ta Benatti (coi voti comprati)? Ništa gospodin Barba Ive.

Vaši sinovci su vajk insultivali nike ter nike naše Barbance nikenim tabelami ke su bile postavne na sve vitre od Vaše hiže, z besedami „Viva Benatti“.

Na 27. oktobra 1901. je naš gospodin učitelj iša na šetnju z našim rodoljubom Ivanom Birmom. Kada su prišli priko place Vaši sinovci Milijo i Ugo su valje tekli za njima kantač gnušne pisme i kricat: „Viva Istria italiana, viva Benatti, čičo!“ Je li to lipo, gospodin asessor Cleva? Ča je to ta vaša talijanska kultura? Benj derivate ja za se nam je ni triba. Mi smo prosti kmeti pak znamo da se mora mirno ljude pustit na miru.

Na noge braćo Barbanci! Ne dajte se podmitit od Talijana. Šramota je prodat svoj glas za novac ili za pijat biguli. Ki proda Talijanu glas je izdajica, svoje domovine a izdajica je svaki proklet do devetoga kolina. Ne dajte braćo Barbanci da va vaši potomci proklinjaju. Votajte svi složno za naše slovinske deputate.

Barbanci na noge!

Oj Barbanci moja braćo mila!

Začuvajte vi postena dila!

Sada nam se približuju danili!

Koma tažni komu radovani!

Već je potle petnajst godin dana

Da smo svoga suzbiili dušmana.

Crni dušman nigdar neda mira

drže čvrsto. Kao hridi — ne daju se oni!

Eto tako onog buma — i starac mi pokazivao malu usvisinu nedaleko Poreča.

— Ondje se, 16. rujnika 1897. skupio narod gotov da udara na neprijateljsko gnjezdo.

Laginja je imao biti izabran tek za nekoliko glasova većine. I narod se je mbojava,

da bi neprijatelj mogao napasti na njegove fiducijare i ne pustiti ih k izbora. Za to se i digla sva okolina i tko kuknu, tko motiku, tko kosu, tko pušku — svak je imao kod sebe kakovo oružje. I on — moj starac — bijaše također ondje. Poreču se spremalo čim dan Gospoda su to uvidjela.

— pa vidjeniji od njih utekli na onaj otocić pred gradom. Ali je gradu pomoć došla —

ciela satnija vojnika. No narod se nije preplasio.

— Na poziv častnika, da se odanle makne i da se vrne svojim kućama, glavne pukačka ustanka odgovorili su, da se maknuti ne će, ali da, ako učiniti neće nikome,

budu li se njihovi fiducijari, pripustili glasovanje i ne bde li u njih nitko dirnuti.

— Ne bojimo se mi, zaključio starac svoje prijatelje, ali pomoć nam treba —

školu nam dajte — za drugo, čemo se već skrbiti mi.

I kad nam posle podne iz skupnog objeda htio da sjednem u kočiju, do stotine

A izdaju vajk u sebi smira

Kako bi nas doveo do ruba,

Ali prije nek ga stisne tugal

Ali prije neg nas dušman svlada

Pasti će mu i oči i brada.

Brzo čemo izbore imati

Od vas more svaki dobro znati

Talijani te nas sad napastovati

I loviti ljude izmenada

Ne hodite po talijanskom tragu

Poslijte ih neka idu k vragu.

Oj Barbanci glasno zapivajte

A svi skupa koji bolje znate

Dugo od nas mrzki Talijani

V našoj kući gosti nepozvani

Imeli smo dosta srebra zlata

Dok nam niste kucali na vrata.

Pustimo na stran naše Talijane

Od sto godin dušmane prozvané

Pustimo mi prodance na bandu

Vratimo se na lipu komandu

A najprivi gdi si majke sine

Od Bičići oj junački Pine.

Nu podigni sve Bičiće naše

I sve troje iz Korta glavše

I podigni starog junačina

Batelana i mladoga sina,

Sidignite se prije zore rane

I pojditte na selo Glavane.

I Glavance lipo upremite

Na ravnicu lipo se skupite

A Sajiće neću spominjati

Do jednoga svi te s nami stati,

Jer su oni vajk junaci bili

Na izbore prvi doletili.

Na noge se moj ujače Janko

I moj Santul Kontosić Marko

Pazi da te dušman ne zaleti

Naš župane Martin Zdragozeti

Digni Vacres prijatelje stare

Sankoviće i dobre Sugare.

Stokovići pet mila brajana

Od Vorih roža odabrana

Podignite vi vaše Vorih

Kontosiće junačke žudihe

Pomolte se Barjanskoj diviji

Nadjite se skupa na ravnici.

Svi činite koji bolje znate

Na noge se Jaksetiću Mate

Podignite Vi Vaše Parjance

Na izbore ko vatrene janjce

A svi skupa lipo se složite

Na ravnicu pod barjak dojdite.

A Rakjančić ko te s nami stati

Mi čemo ih lipo dočekati

Na ravnicu svi čemo se stati

Za junačko zdravlje popotati

Pak će biti veliko veselje

Dojdi k nama dični Mate Bele.

Budte s nami i Vi slatki Sanci

Kada dojdju mladi Kapelanci

I Ustani se lipo kito naša

Iz Hreljičić dični Matejaša

Pak te naše sve pasati tuge

Spasit će nas od talijanske kuge.

—

—

—

—

—

—

—

—

Na noge se o Peršića Frane

S Bratulić Jurica Zubane

Alak si mi kako jeua vieka

Podigni mi dva župana pliska

Trog suseda dobre majke sina

I župana Ivu Lupetina.

Ja vas sada svih pondravljam lipo

U stanu Vam malo i veliko

A ja moram savršiti sada

Oj Barbanci moja braćo draga

Zač bi pisma odveć duga bila

I mene bi ruka zabolila.

Pave Špada.

Naše čitatelje i prijatelje ki čitaju i dobivaju „Narodni List“ prosimo, da nam čim prije pošalju dužnu nam predplatu da moremo poplatiti naše račune. Neka svaki pomisli, da mi ne dobivamo od nikuda nikakove podpore, nego da moremo računat samo na ono, ča nam ljudi za list plate. Potrebito je dakle da nam svi pošalju odmah predplatu.

Uprava.

Domaće viesti.

Salo's letzte Zuckungen. Habt ihr je beim Fischhändler einen zerstückelten Aal, der auf die Waage zum Verkaufe geworfen wird, gesehen? Habt ihr bemerkt, wie jedes Stück des Aales zuckt und zappelt als ob es mit Gewalt dem sicheren Tode entgehen wollte? — So kommt uns Salo vor in seinem Artikel „Die Wahrheit über Alles“ in der letzten Nummer seines Schundblattes. — So wie in diesem Artikel kann bloß ein Desperados schreiben, der schon alle Hoffnung auf eine Rehabilitierung aufgegeben hat. — Von uns geschlagen und zerstört schlägt darin Salo unter der Maske „eines stillen Beobachters“ wie ein Tobstüchtiger wild und blind herum um natürlich am Ende sich selbst zu treffen. — Die Gemeindeverwaltung Volosca liegt ihm, dem Armen, am Herzen. Natürlich, so erwerb- und mittellos wie er ist, möchte er recht gerne einen Dienstposten als Gemeindecassier (das wäre der richtige Posten für ihn! Ann. der Red.) in der Gemeinde Volosca haben. — Krstić und die Gemeindecasse, das würde schön zusammenpassen, nicht wahr? Nun aus dieser grenzenlosen Liebe zur Gemeindecasse wendet sich Salo im erwähnten Artikel gegen die jetzige Gemeindevertretung, worunter auch einige Deutsche sind, gegen die Gemeindegestellten, gegen die Gemeinde-

— Ali ja sam ne mogu, ne mogu ništa! I mučno mi bijaše od toga, što ja ne mogu ništa.

Tupo sam gledao u kraj obavijen crnom noć, čutio sam veliko smilovanje, a čutio sam i kako mi se srce od ljubavi širi, od ljubavi silne, neizkazane vrude.

I maštao sam — maštao.

Činilo mi se, da gledam, kako je i

Bogu dotužio jad našega roda, pa poslao

na zemlju angela, da takne srce onima,

koji puno mogu. I prividi mi se, da gledam

naše mogućnike, biskupe, dostojanstvenike,

imućnike vlastele i velikaše, kako se pora-

ženi biedom našega patnika natječu, tko će

dati više za spas toga ubogoga puka. I eto

već gledam, kako prinosi padaju, debeli pri-

nosi — a nade rastu — velike nade. Već

se sabrala ogromna svota. Ne računa se tu

na stotine, već na hiljade, na hiljade

Narod uznesen slavi mogućnike, dobrotvore.

I dići se i ponosi se narod s njima. Duše

su nahićene, uzdišu se Bogu, a srca biju

življe. — Spas je narodu blizu!

I ja gledam mogla starca, kako mi se

sav blizinu prikućio bliže i sa suzom, onom

onom svojom krupnom suzom u očima šapde:

verwaltung, gegen alles halt, was mit der Gemeinde Volosca zu thun hat.

Salo übt über jeden die-rücksichtslosste Kritik, trotzdem er die Arbeit wie der Teufel das Kreuzzeichen scheut, trotzdem er selbst nichts zu leisten im Stande ist als sich einen Rausch nach dem anderen anzusaufen.

So wendet sich Salo gegen den jetzigen Gemeindecassier in Volosca und wirft ihm vor, dass ihm in der Vergangenheit seine Geschäfte als Handelsmann nicht gut prosperiert haben. Das ist der ärgste Vorwurf den er ihm machen kann. Im Übrigen hat er gar nichts gegen ihn einzuwenden, denn wenn er nur das geringste wüsste, so würde er es nach allen Welttheilen ausposaunen.

Als die Stelle des Gemeindecassiers zur Besetzung gelangte, da wurde unter den drei oder vier Bewerbern der jetzige Gemeindecassier einstimmig, somit auch mit den Stimmen der deutschen Gemeindevertreter, als der geeignetste von allen gewählt; und in Wirklichkeit, er versieht ja auch sein Amt zur allgemeinen Zufriedenheit. Nun aber wirft Krstić auch den deutschen Gemeindevertretern vor, dass sie den Kukac aus kroatischer Parteilichkeit zum Gemeindecassier gewählt haben. — Ach, Salo, Salo, bist du nicht verrückt? Was Salo für den Gemeindecassier anföhrt, das gilt auch bezüglich des Gemeindecassiers. Derselbe entspricht vollkommen seiner Aufgabe, ist bis zum Grunde seiner Seele ehrlich und verlässlich, so dass man ihm auch Millionen anvertrauen kann, und versieht seinen Dienst mit Treu und Aufopferung zur allgemeinen Zufriedenheit. — Das passt eben dem Salo nicht! Er und seine Banditen möchten an seiner Stelle einen ihrer Spiessgesellen sehen, der mit ihnen das Gemeindegeld vertheilen würde. Bei der Ernennung des gegenwärtigen Gemeindecassiers hat man nur das Interesse der Gemeinde vor Augen gehabt, denn mit dem Gehalte von jährlich 420 fl. hätte man nirgends auf der Welt einen so ehrlichen und geeigneten Gemeindecassier gefunden.

Ein Dorn im Banditenauge des Salo ist auch der Gemeindecassier von Volosca-Abbazia. Und warum? Weil er zufälligerweise ein Kroat ist! Alles was Salo gegen diesen Gemeindecassier in seinem Schundblatte anföhrt, das ist von Salo selbst erdichtet. — Dass Dr. Fabianić als Arzt in unserer Gemeinde einen sehr guten Ruf genießt, beweist der Umstand, dass er unter allen in Abbazia-Volosca wirkenden Ärzten die umfassendste Praxis hat, so dass er den ganzen Tag in Anspruch genommen ist und dass ihn die hiesigen italienischen Matadore für ihren Hausarzt halten. — Nebenbei sei erwähnt, dass bei seiner Ernennung kein Abbazianer Curarzt unter den Bewerbern stand. Und Salo besitzt noch die Frechheit sein Pamflet „Die Wahrheit über Alles“ zu betiteln. Heuchler und Betrüger! Wenn er ein einziges-

usred njegova seia. I kao da gledam povorku. nebrojna svijeta, koja kreće iz crkve put one zidanice i pjeva:

— „Zvjezdo jutarnja — moli za nas!“

I čini mi se, da mi duša gleda duh velikoga biskupa Jurja, kako se krili u crkvi, u koju je on nekoć tako rado dolazio

i gdje se sada kupi narod, blagoslivljajući

ruke, koje su se sjatile njega u nevolji.

— Ka trake od jutarnjega sunca, tako se i od

velikoga duha dobrog biskupa proširaju

traci blagoslova božjega na sve one, koji

su štogod uradili za njegovu biednu siro-

tinju u Istri.

.... I tko zna, možda se istom tlapnjom

zabavljao i duh onoga starca, koji se negdje u isto doba vraćao u svoje selo.

Tlapnja! tlapnja! A ipak hrvatski bi

mogućnici mogli učiniti, da to ne bude tlap-

nja, i ublažiti bi mogli zadnje trenutke toga

i tolikih drugih staraca, koji bi radi, da

prije smrti vide svoju djecu na putu znanja i

prosvjete. Hrvatski mogućnici! Udjelite

dar družbi našoj. Učinite to, i ciela će vojs-

ka ubogih, mukotrpnih, prognanih i od-

baštjenih istarskih sirotana proiiti za Vas

i za sve Vaše blagoslov od Boga Oca.

Bog rado sluša glas svoje sirotnje.

(Iz „Obzora“). Viktor Car Emin.

mal die Wahrheit schreiben würde, so würde er die ihm von den Italienern monatlich bezahlten 100 fl. verlieren.

Dass dem Salo der Polizei-Inspector und die Gemeindepolizisten keine angenehme Persönlichkeiten sind, das ist begreiflich, denn bei seinen verschiedenen Saufereien kommt er sehr oft mit der Polizei in Conflict.

Salo als künftiger Bürgermeister von Volosca-Abbazia hat einigen Flakern versprochen, dass sie, falls sie für die italienische Partei stimmen, künftighin keine Standplatzgebühren zahlen werden. — Das wäre schön! Die Gemeinde soll Tausende und Tausende für die Errichtung der Standplätze ausgeben und dafür keine Gebühren einheben! Logisch dürfte dann die Gemeinde auch keine Marktgebühren einheben. Das wäre wirklich eine Salo-Musterwirtschaft! In einigen Jahren müssten wir bankrottieren.

Am Ende seiner langen Wurst erwähnt Salo, dass die jetzige Gemeindeverwaltung die Gemeindegeldzuschläge für das Jahr 1901 von 35% auf 40% erhöht hat. — Nun ist das ein Wunder? Geschichte nicht überall so? Könnte man sonst vorwärts schreiten? In sieben Jahren kroatisch-deutscher Verwaltung hat man die Gemeindegeldzuschläge um 5% erhöht. Das ist wirklich sehr viel, nicht wahr Salo? Deine Freunde und Genossen haben aber erklärt, dass falls sie die Gemeindeverwaltung bei den kommenden Wahlen in die Hände bekommen, sie sofort eine Schuld von 2,000,000 Gulden contrahieren und die Gemeindegeldzuschläge auf 100% erhöhen werden. Das wäre, Salo, unser Verderben. Und thatsächlich, das müsste auch geschehen, denn wenn Italiener die Gemeindeverwaltung in die Hände hätten, wäre viel Geld notwendig um sie alle zu sättigen. — Pola, Montona, Muggia, Visignano und andere italienische Gemeinden in Istrien geben uns ein zu klares Beispiel. In allen italienischen Gemeinden Istriens sind die Gemeindegeldzuschläge bereits auf 100% gestiegen, alle italienischen Gemeindegeldessen leer! So würde es auch mit Volosca-Abbazia unter italienischer Herrschaft geschehen. Wohin, Salo, fahre fort, uns anzugreifen und anzuschwärzen, es gibt unter allen ehrlichen Deutschen Abbazias keinen einzigen, der deinen Lügen glaubt. Deine und deiner Herren Hoffnungen auf ein Bündnis mit den hiesigen Deutschen ist im Nebel vergangen. Es gibt in den hiesigen Deutschen zu viel Ehrgefühl und Mannesstolz als dass sie mit dir oder mit deinen eingewanderten Falloten zusammenhalten würden. Wir einheimische Kroaten und die hiesigen Deutschen sind zum gemeinsamen Wohle und zum Gedeihen unseres Curortes aneinander gewiesen und werden auch miteinander halten bis noch ein einziger Ureinwohner von Volosca oder Abbazia leben wird.

Vjencanjo nadvojvodkinje Jelisave Marije bit će s knezom Ottom Windischgrätzom, kako „N. Fr. Pr.“ priobuđuje, na 25. siječnja u Hetzendorfu. Samo najbliži rođaci visokih zvanika prisustvovat će vjenčanju. Knez Windischgrätz bit će dodjeljen posadi u Innsbrucku. Nadvojvodkinja Jelisava Marija nosit će naslov cesarsko-kraljevska Visost i bit će u imovinsko-pravnom pogledu sasvim jednaka obim kćerima vladarevim.

Kako naš službeni Talijani glado. Mi neprestano pišemo o djelovanju službenih Talijana, i tko čita naše listove i svojom glavom misli zna, kakvo je to djelovanje.

Sada u oči izbora za zemaljski sabor, najveći čemo kratko pjeke stvari, po kojih može svaki te službene Talijane suditi, a uzimamo ovo što pišemo iz njihovih izvještaja iz njihovih spisa i knjiga.

Ne pišemo za „mačke“, za poprdile, za šarenjake, za prodance, jer tim ne koristimo ništa govoriti, nit ista za nje pisati. Oni čine slipeo ono i onako što i kako njim njihovi gospodari zapovijedaju. Pišemo za one koji su slobodni, i koji hoće da budu slobodni, koji misle i mogu misliti svojom glavom. Pišemo za ljude.

Službeni Talijani su prije svega: zemaljski kapetan Campitelli, i zemaljski prisjednici Cleva, Gambini, Chersich i Tomasi.

Ova posljednja četvorica sačinjavaju zemaljski odbor ili juntu, — prvi njim je predsjednik.

Oni u tomu nastupaju puštanstvo Istre u zemaljskom školokom vieću, u odborih proti flokseri i za pošumljenje Krasa u vjerleskom zavodu i tako dalje.

Koliko dobivaju iz zemaljske kase zemaljski kapetan i zemaljski čistoči? Za svoje djelo dobivaju na godinu:

Zemaljski kapetan Campitelli 7300 kruna.

Zemaljski prisjednici Cleva, Gambini, Chersich, Tomasi svaki po 5000 kruna, — ukupno dakle sva četiri 20,000 kruna.

Svih pet zajedno 27,300 kruna.

Ti zemaljski prisjednici izabrani su od talijanskih zastupnika ili deputata.

Koliko dobivaju novaca Talijani — zemaljski plaćnici? Iz zemaljske kase plaća se cijelu vojsku službenika.

Zemaljski činovnici sve sami Talijani dobivaju svake godine iz zemaljske kase, 39,600 kruna, sluge 4600 kruna. K tomu oboji za doplatke 6480 kruna na godinu. K tomu oboji za podpore i remuneracije 1400 kruna na godinu. K tomu za putne troškove i dnevnice 8000 kruna na godinu. Osim svega toga plaća se praktikanom također samim Talijanom 2800 kruna na godinu, a dnevničarom 2440 kruna na godinu.

Na zemaljske plaćenike troši se dakle na godinu iz zemaljske kase, ništa manje nego 64,820 kruna. I to sve čisto na nje i za nje.

K tomu se troši iz te zemaljske kase 14,000 kruna za razne druge troškove kod zemaljskih ureda.

Tako da se na zemaljske plaćenike i zemaljske uredne troši na godinu iz zemaljske kase 78,820 kruna.

Ako pribrojimo k tomu ono što dobiva zemaljski kapetan i zemaljski prisjednici, onda dobijemo svotu od 105,920 kruna, koju se izdaje redovito na godinu iz zemaljske kase za samu upravu. Sav taj novac, osim 1400 kruna vuku same osobe Talijani, od najvišega do najnižega.

Dobro se daju plaćati! Preko 91,000 kruna nisu maće suze! Liepo narodo glado, dok iztjeraju iz njega toliku svotu!

Kako nam uzvraćaju oni, za koje plaćamo? Neimamo ništa proti tomu, da se djelo, pošteno djelo za skupnost plaća.

Sve puštanstvo Istre, svaki pojedini stanovnik Istre, doprinosi u zemaljsku kasu, plaći dakle i odštetijuje za zemaljskoga kapetana, za zemaljske prisjednike, za zemaljske plaćenike.

Mi mislimo da se toga više plaća nego li bi trebalo. Mislimo da bi se moglo s manjim proći.

Nego bez obzira na to, pitamo mi, što imamo mi Hrvati i Slovenci Istre od tih svih ljudi koje plaćamo?

Svi rečeni preziru i mrze naš jezik, svi su protivnici Hrvata i Slovenaca Istre. Svi rade o tom kako bi naš narod u Istri zatrli. Uništiti bi ga htjeli moralno i materijalno, i u prvom redu narodno. Iz Istre htjeli bi načiniti talijansku provinciju! Iz nas svih Talijana, gospodске robove!

U tu svrhu plaća se, i nagradjuje se i odšćetuje i naše prodance, takodje naš novcem što ga mi svi u zemaljsku blagajnu plaćamo.

Tako nam uzvraćaju oni, za koje od svojih krvavih žaljeva plaćamo.

Sporo uredovanje. Ki ni do sada još platit franjki i druga cesarska plaćila na Voloskoj cesarskoj kase i uprave va in-trige. Od osme ure jutro pak do 5 tri večer je na Voloskoj kase nve puno ljudi ki čekaju da franjke plate. Prošli tjedan videl sam čoveka ki je za platit 4 kruna prišal 3 uri dugo pak je od 9 jutro do 4 zapodne čekal da platit. Kako je to moguće? čete pitat. Tako! plaćila piše va protokoli samo jedan impiegat pak dokle obavi jednega čoveka će mu se pol tri zst mora okole iskat protokoli od raznih komuni va kah plaćavao ima grunta i tako komad da obavi 14 do 30 ljudi na dan ako ih pak pride više moraju pokle su se načekali 5 do 6 ur pod doma pres da su obavili plaćilo. To je ve-

lika muka za ljude. Za to mi u ime svih molimo slavnu oblast, da odredi, da imaju od sada napro baram dva impiegata registreat plaćila, da ne budu ljudi gabili za badava vreme.

Električna struja na Voloskem. Već je nekoliko privatnih kuća u Voloskem uvelo instalaciju za električno svjetlo, tako da je u istih sve pripravnno za električnu razsvjetu samo struje nema. Električna centrala pak iz nepoznatih razloga zateže uvedenjem struje za razsvjetu kuća u Voloskem. To nije jamačno način, da se električna centrala preporuču kod drugih vlasnika kuća u Voloskem. Mi bi ocekivali i željeli od centrala malo više suretljivosti napram konsumirajućoj publici.

Čozotska bezobraznost. Pod tem naslovom pisali smo va broje od 8. augusta kako su Čozoti na 4. augusta o. i. okol pol noći napali na policaje i žandarma na Voloskem. Neki od njih su puli te prilike već bili svaki kapute, da će naskočiti na obružanu silu. Samo energije ovih ima se zahvaliti, da ni ona nđo prišlo do krvi. Radi tega čina bili su Čozoti prijavljeni na sud pak da mislite kako su bili pedepsani? Od dvanajst njih samo jedan je bil pedepsan i dobil je niš više ni manje nego 24 ure pržuna. Da se s Čozoti tako blago postupa uzrok je, da oni postaju svaki dan bezobrazniji. Tako su nedelju na 3. o. m. večer kričali v Opštine na ceste na Slatine, da su se svi škandalizali. „Kvesto že tera italijana kva bate bandiera italijana“ itd. Kad su ih policaji pozvali ki ređu počeli su se puntat i vrdjat policaje tako da su ih morali zapret. I još se je jedan c. k. čovek jadil da policaji Čozote zapiraju! Če nova? Ča morda već v Istri zapoveda Vitorijo Manu-vele? Gospodo pazite ča delate, zač ako naš puk zgubi veru va zakon i pravicu, čete imet još sakraloboljskega posla! Ki je avizan je na pol spašen.

Hotel na opatjskoj rade. Firma Julius Soetje iz Hamburga učinila je na ministarstvo trgovine prošnju da sme na opatjskoj rade nširit jedan brod-hotel va kēm bi stranci prebivali. — Ča se neće još ljudi spametit.

Još o limitu soli. Slocarić je na Lučinu va Rukavce pred cirkvom vrišćal da je kastavska podeštarija popila sol za kmeta za leto 1901. Kad su mn neki naši prigovarali da je to mačja laž rekao je Slocarić da mu je tako rekao sam c. k. financiální nadkomesar Hibel na Voloskem. — Ako je to istina, a imamo razloga podvojiti, onda bimo preporučili obćine kastavskoj, da tu stvar prijavi c. k. financiálnoj direkciji u Trstu i ministarstvu u Beču. Žalostno je, da se jedan c. k. financiální nadkomesar z jednem Slocarićem pača a još žalostnije bi bilo da ta c. k. nadkomesar takove laži okole širi.

Eviva el novo Garibaldi. Ki je to? Ki ako ne Salo. On to sam poveda va predzadnoj „tete“. On da se je va Hrvatskoj boril za hrvatska prava ne kako Hrvat, nego opako kako se je i Garibaldi boril za tuđi narodi. Dakle, i Salo je kako i Garibaldi. Radnika je samo ta, da se je Garibaldi boril va crjenoj stomanje, dočim se Kristić bori va Jambrozinih mudandah od fina guthuni. Sada se „imno Garibaldi“ drugadije pjeva. Evo ovako:

Cin-cin, bum bum bum!
Šćacopron le flajde
Dati tutti Talijani, šćacopron le flajde
Santani le trombe
El prode Marsani

Ma vara che salo
Ma vara che salo
Ma vara che salo
Che salon!

Razprava radi razbojstva. Po noći od 21. na 22. julija o. l. dogodilo se je va Fuzinah istrašno razbojstvo. Tamošnji oštari i oštarića Damjan i Ano Kostić bili su na 22. julija jutro najdeni ubijeni i pokradeni. Dugo su oblasti iskale razbojke dokle ih nisu vendar dobili. To su kako se sudi neki Josip Rasper i Miodrag ki se sada našajaju va Ogulinu va prišanu. Okole pet-najst decembra o. l. predani su sudbenom stolu va Oguline. Buduć je Miodrag zet od

Slocarića žujemo, da se Slocarić spravija va Ogulinu, da bitamentat. Ni nikakovo čudo Ter je bil ne svih dibatimenteh ki su bili proti našem ljudem va Trste, — pak nač ne bi šal sada va Ogulinu kada će imet zeta branit?

Ala ženske v Ameriku. Ovde puli nas se svet tuži, da je previše ženskeh i da su već počele i muška dela obavljati. Tamo v Amerike je ato puti huj — zač se muški već boje da nete skoro imet već nikakovega dela. Delave i kurajne Amerikanko primu se svakega dela. Tako na primer v Amerike jedna divojka od 20 let vozi poštu od jednega mesta va drugo akroz dže šumi, va keh razbojniki prebivaju. Ta divojka — postiljon brani svoju poštu revolverom v ruke i svaki put je do sada srećno prošla. Druga jedna Amerikanka vrši službu lugara s puškom na ramenima.

V Amerike je i ženskeh dimnjikari ili špacakamini. Posvem navadna stvar pak je v Amerike, da ženske obavljaju službu od fogisti na železnica i vaporeh. Va gradu Nassu je celo vatrogasno društvo od sameh ženskeh ki svoja službu od pompiere vrše na obćenito zadovoljstvo.

Pošta za c. k. mornaricu. Poštarski ured va Trste javlja, da će bit poslana pošta za Nj. V. B. Nautilus va Navarni svaki petak na 11 ure pr. p. pa grčkim vaporem a svaku subotu, ponedjeljak i utorak sa južnom železnicom preko Kormonna na 4 ure i pol p. p.

Još vavek konji za Transval. Već je z Reki šlo va Transval 30 vapoř s konji. Svega skupa su odpejali tamo 23518 konji. Jedan vapor „Suffolk“ se je potopil blizu Kapa, ki je peljal 930 konji. Još imi prit va ovom meseci i va drugom 9 vapoř, ki te ukrcat još kačoveh 8 ale 9 tisud konji. Po tem se vidi, da ni još ta vojaka svršila. — Buri se još vavek drže junacki, kako su se držali i naši stari Hrvati proti Turčinu a mi mladi se moramo držat proti Talijanom.

Koliko iznaša sav zemaljski istarski trošak? U pokrajini Istri, u koliko i njom upravlja zemaljski odbor sa zemaljskim kapetanom, uz pripomoć većine zemaljskoga sabora, troši se na godinu:

Za zemaljski sabor	20,800 k
Za zemaljsku upravu	105,220 „
U školske svrhe	147,010 „
U zdravstvene svrhe	9,100 „
U čovjekoljubne i dobrot. svrhe	356,000 „
Za javne gradnje	152,150 „
Za poljodjeljske i gospodar. svrhe	79,406 „
U vojničke svrhe	2,520 „
Za javnu sigurnost	42,400 „
Na zemaljski dug	92,110 „
Za druge razne stvari	51,454 „
Predumji koje se ima dati	25,000 „

Sav trošak na godinu iznosi 1,283,170 k velimio riečmi jedan milijun, dvjesto osamdeset i tri tisude, sto sedamdeset kruna.

Što ima naš narod hrvatskoga i slovenskoga jezika od toga, to zna svaki koji ima oči da vidi, i koji misli i može misliti svojom glavom.

A ipak mora za to sve plaćati i to krvavo!

Rečeni iznos od jednoga milijuna i dvie sto tisud kruna i preko, je svakogodišnja imovina naše pokrajine Istre.

Tom imovinom upravlja zemaljski odbor izabran od zemaljskoga sabora, odnosno od njegove većine.

Kto i u tom leži znamenitost zemaljskih izbora koji se ovih dana sa izbori sudicijara počinjaju.

Našu skupnu zemaljsku imovinu moramo izručiti u upravu ljudem pravednim, poštenim, koji se neće brinuti samo za Talijane i one iz Italije, i koji našega jezika i našega naroda nepreziru i ne mrze, koji neće za tim ići da ga zatru, nego koji će se jednakiim marom brinuti za naševno i tjelenu dobro svih stanovnika Istre.

Svi jednako plaćamo, svi imamo jednake pravice, svi valja da od skupnoga jednako dobivamo.

Talijanski zastupnici, nit od njih izabrani zemaljski prisjednici, nit zemaljski kapetan neće toga. Oni svi su dovoljno u sto i sto agoda pokazali, da oni imaju srca

samo za Talijane i talijanstvo Istre, proti puku našega hrvatskoga i slovenskoga jezika.

Iz zemaljske kase plaćaju se također Talijani iz Italije. Službeni Talijani Istre ne samo da iz zemaljske kase plaćaju tusto sebe i svoje iz pokrajine, kao i naše prodanice, nego plaćaju oni iz naše skupne kase također Talijane iz Italije i druge za ono što su u Italiji služili.

U zemaljske službe, sa dosta debelim plaćami, ušli su Talijani iz Italije nekakva Donata Libutti i G. Catani, još prije nego su dobili austrijsko državljanstvo, dakle ljude koji su državljanji kraljevstva Italije.

Ravnatelj talijanske realne gimnazije u Pazinu Mitisu doznali su treći i četvrti kvinkvencij, svaki po 400 kruna na godinu, dakle 800 kruna više od debele plaće koju uživa za sve godine dok bude živ. To su mu doznali za one godine u kojih je on službovao u kraljevstvu Italiji.

Talijanski handistivo. Va zadnjog teta Krtić po ordinu od svojih harambaša Pušine i Un-Kartina, zamera g. Janežiću da je tufrator i pozivlja ga, neka ga da je, tuži za drugadije da će ga on Krtić u istinu držat za tufratora. Hodi ga nesrećo! Krtić mora za svojoj apudacera, reč svakemu da će zaš zna da kad bi se ga tužilo bi prišal pred talijanski jurati, va Trst a oni ga ne bi konpandili niti da, uvradi našega presvetlega cesara. Nego kad Krtić zamera nekemu tufrator to je kako da jedan tat na ovom svete najvećemu poštenjaku zamera da je tat. Krtić i njegovi harambaše toliko pišu i delaju proti Dr. Janežiću samo za to zaš pucaju od jada da ljudi jako rado k njemu hode i da mu posli dobro gredu pak bi va svojem jade va svojoj sotonskoj nenavisti htebi naškoditi mu. Zaludo vam je proklete duše! Ne čete niš opraviti jerbo ljudi znaju da je va Janežićevom palce više poštenja nego va svih vas skupa. Je istina Pušina ale ne? Reci malo!

Talijanski koleđvači. Utorak na 12. o. m. hodili su Salo, Mazzapadre Lumbrelin i Vredina po kućah puli Skribić i v Opatije petljati beči va buduci obćinski izbori. Va svakog kuće da su pitali 10 do 20 fiorini. Neki mački su bili tako trubasti pak su njim dali neč beči a drugi malo šegaveji su ih stralič. Če beči ke su ti talijanski koleđvači nabrali su ali finit v oštariju, kada su za tem celu noć bili dokle nisu bili kako čepi pijani. I tako Salo i kompanija opet frajaju a la špale dei makaki. Pravo imaju kad najđu bedasteh ljudi ki se puste za nos vrt i još ta špas z beči plaćaju. Neka znaju svi mački beli i crni, da z beči neče za izbori niš opraviti ako ne najviše da bude ki od njih šal va kafačić. Zač dakle beči trošiti? Ča morđa za Salo onu taneku napunjevat?

Subotu na zabavu! Naše vredno pjevačko društvo „Lovor“ priređuje u subotu dne 16. t. m. zabavu u „Zori“. To je zadnja zabava što priređuje „Lovor“ ove godine, stoga pozivljemo ovim sve naše prijatelje, da se odazovu u velikom broju i tim pokažu koliko nam leži na srcu to naše krásno društvo. Zabava će bit lepa. Čuti ćemo lepog pjevanja, nasmiјati se kod predstave a mladji će se moć vrtet do mile volje. Osim toga čut ćemo lepo čitanje gosp. V. Cara-Emina o našem prvom umjetnom pjesniku Marku Maruliću, ki je živl pred 400 let. Dakle do vidjenja!

Prilikom toga koncerta ide će tramvaj iz Voloskoga u Opatiju u 7 i pol u 8 sati na večer.

Inkantač od postol iz trgovine, Franz Richter va Opatije bit će na 19. o. m. od 9 ur jutro dalje puli Radovitz va Opatije.

Inkantač od mobilije biti će na 18. t. m. na 9 ur pr. podne kod E. Jelusića fotografija va Opatije.

Na 4. januara 1902. na 11 ur pr. p. biti će na sude prisilna prodaja Ambrozinkine kuće na Mostu Juh.

Za družbu sv. Cirila i Metoda za Istru sakupljuje se u nedelju 10. 11. 1901. u krmi g. Ljudevita Trinajstića u Voloskom K-5 a darovali su gg. Franjo Petrić, Josip Cuculčić

trgovci na Rieci i Toma Šafar urar na Voloskom. Zivili darovatelj! Kod Martina Šustar u Klani sakupilo se na Martinju 14 k za družbu i to za iniciliranu jednu cigaru (Dopis tiskat čemo drugi put.)

Pohjeda u Lovranu. Lovran je počastil sebe i našu poštenu stranku, kako nikad do sada.

Izabrani su 4 naši fiducijari sve vrijedni i poštenji ljudi. Veliko veselje vlada u narodu. Drugi put više. Slava i čast vrijednim Lovranecm.

Živio Spincić, Laginja i Mandić!

Razne vijesti.

Muke jednoga naroda. Turci i Englezi. Ta dva naroda nisu niš manje divlji od Talijani. Ča Talijani od Camorre i od Mafie delaju va Italije, to čine va Transvale Englezi, a va Armenije Turci.

Strahote, ke su ti narodi učinili va ove zadnje leta, morat te jedan put šazvat na njih i na njihovu decu prokletstvo božje. Ni z nemogu se živinom ne dela ono, ča delaju ti poganaki sotonski narodi od nebožega puka kršćanskoga.

Pogledajmo najprvo ča delaju Turci va Armenije.

Armenija je zemlja va maloj Azije. Va toj zemlji živi narod kršćanske veri. Za velu nesreću, nebožega tega naroda, Armenija spada pod tursku vlast. Oatuda, i sve zlo, ko tare nesretnu tu zemlju. Poznato je da Turčin ne trpi kraj sebe čoveka druge veri i da ne miruje, dokle ga ne zatara. Tako delaju Turci s Armeni. Njihova je prva misal bila, da ta narod preobrn na tursku veru, ale od kako su videli, da Armenici ostaju i nadalje verni svojoj staroj kršćanskoj veri, počeli ih naprosto klat i ubijati. Da ih pak lagije unište nabuckali su Turci protivu njim neke dive ljude, ki bi vaju blizu Armenije. Ti se divi ljudi zovu Kordi!

Leta 1894. prišal je va Europu glas, da su Kurdi i Turci uništili 92 mesta, razorili tisuće i osamdeset i osam kuć i zadavili nekoliko tisuć ljudi. Va sele Güellieh Guzan bilo 60 žen i djevojak najprvo osramočeno, pak onputa poubijano va crekvah; toliko mladeh ljudi su živih zakopali, a 200 Armenici ki su pobešli va goru, su šegavo privlačili dole, i tu su ti nebolgi ljudi našli najžalosniju smrt. Naime čim su se spustili dole z gori, naskočili su na njih turski solдати i počeli su sabljami v ruke rivat ženske, decu i starce tamo proti jednoj veloj jame, va ku su ih sve pohitali, mrtve i ranjene zajedno od svih skupa u učinili jedan veli kup. Dvema njihovom poglavarom su odrezali nos i uši, popu su podrezali kožu od tementa na glave.

Tega leta palo je oko 300 tisuć Armenaca.

Od tega vremena ne prodje dan, da va Armenije ne dogadjaju takove strahote. Lani su se ponovila ta grdna ubojstva. — Kurdi su va hilje meseca navallili iznenada na selo Sasoun. Ljudi su još spali, i oni divljaci leteli su od kuće do kuće ubijajuć s puskom sabljom i bajunetom.

Djeca su bila poubijana va zibelah. Soldati bi tužnu dečicu nabadali na bajonete i tako bi ih dignali u zrak, a deca bi na bajonetah još živa jukala i vrišćala, žene bi sramotili pak poklali. Popom bi akosmali bradu, nekemu starcu od 80 let su najprvo malo po malo pokidali meso na usteh, pak su mu zneli laloki, a onputa su fubili. Jednu ženu noseću su razparali, zneli su ujoj dete još živo, razrezali su ga na kusi, ti kusi su hitili va naručje nesrećne materi, ko su onputa dali 50 korteladi. Za tim su navallili na crekvu. Ale kako ni bilo moguće razbit vrata, oni su pred vrata stavili slame, proleli ju s petroljem i vađgali sve skupu. — Crekva se napunila dima i oni nesrećnici su skero svi poginuli zadošeni. Ni mrtvi nisu bili pušćeni na mir. I njih se je rezalo svet na kusi. A ženske već umirajuće bile su sramočene.

Sri na prohodajuć dokle ovo pišemo i zašto ne čemo dalje. Nego valja znati, da

ovo ni ni tisući del oneh strahot, keh je pretrpel i keh mora da trpi on brzini narod. A ki je temn kriv? — A ki drugi, ako ne turski cesar on „Veliki rasbojnik“, kako ga je prozval jedan od najvećeh ljudi našega stoljeća Gladstone. Nego ki bi bil temu do brema starcu rekali onputa, da ča i njegov narod malo let za tem isto delat z jednim drugim kršćanskim narodom — z Buri va Transvale.

I tamo Englezi ruše mesta, kuće i sela ubijaju starce, mlaće ženske, a va malo dan da su poklali do 2 tisuće deca. Ubogi Buri njihove su muku jednake kako i ono tužneh Armenici. A tako su nekada delali Talijani Venecijani po Istre i Dalmacije, tako su bili počeli delat va Africe, dokle ih ni Menelik sramotno proteral, tako bi oni delali i z nas da pademo pod Italiju. Na kriz muke bi nas razapinjali Talijani, sramotili bi naše žene i kćeri, ubijali bi naše starce i nemodne samo da nas zatari i da na ova naša mesta stave svoju talijansku banderu. Puče naš, čuvaj se Talijana kako i vraga.

Lihungčang najmanjeniti kineski diplomata, koji je umro ovih dana rodio se 14. veljače god. 1831. Otac mu je bio siromašan učesjak, koji je znao svoga sina valjano odgojiti. Lihungčang položio je valjano svoje izpite, te je g. 1848. stupio u akademiju. Pet godina poslije postavio se na selu vojsci, koja je imala da utiša bunu u Nganhui. Uspjelo mu je protjerati buntovnike, našto ga je general i guverner Cengkuofna imenovao svojim tajnikom. Kuo takav mogao je pokazati svoj vojnički talenat, te se u više zgoda pokazao kao vrstan vojnik i političar.

Brzo se uzpinjao u častima, te je već g. 1864. postao nasljednikom Cenga, glavnog guvernera obiju pokrajina Kiang. G. 1872. pozvan je, da primi mjesto državnoga kancelara. Kao državni kancelar imao je prilike izkušiti svoju vrsnotu u međunarodnim razpravama sa stranim vlastima. God. 1883. pregovarao je s Francezkom, nu nije mogao zapriječiti rata u Tonkinu. Poznavajući dobro evropske prilike, mogao je na tolike udjecati na kinesku vladu, da su malo po malo bile uvedene mnoge reforme po evropskom uzorku.

Poslije kinesko-japanskog rata pao je u nemilost carevu te izgubio sva odlikovanja. Nu nakoro je car uvidio, da ne može biti bez Lihungčanga, te ga opet pozvao u službu i povjerio mu sklopanje mira s Japanom. U tu svrhu otputovao je u ožujku 1895. u Simoseti. Ondje ga je napao neki mladi Japancac, te mu kroz lice izpod lijevog oka protnao kuglu iz revolvera. Rana nije bila opasna, nu pribavila mu je mnogo osobnih simpatija, usled kojih je mogao izraditi mnogo blaže uvjete mira. Kad se poslije skopljenog mira vratio u Pekin, bio je primljen s velikim slavljem.

Godine 1896. bio je Lihungčang na čelu deputaciji, koja je imala zastupati kineskog cara kod kranidbenih svečanosti Nikole II. u Moskvi. Iz Rusije se dao na put po Evropi i posjetio sve veće gradove. Na tom putu sastao se s Bismarckom i razgovarao s njim. Iz Njemačke se odputio u Francezku i Englezku i svud je bio priman s vojničkim počastima. Ovom se putovanju pripisivala velika važnost, jer da je Lihungčang nastojao nadovezati trgovačke veze Kine s Evropom.

Kad se vratio u Kinn, uspjelo je spletkarima, da Lihungčanga osumnjiše kao pristalicu Evrope a neprijatelja carskom dvoru pa su ga zato i prognali. Ali kad je buknuo bokserski ustanak, dvor pobjegao, a Kina došla na rub propasti, trebalo je sposobna čovjeka, koji će braniti i zastupati kinesko interese prema stranim vlastima. Sposobnijega od Lihungčanga nije bilo. Ali tu je on igrao taku sumnjivu ulogu, da mu najposlije nisu vjerovali ni bokseri, ni evropske vlasti. Čekala ga je još velika zadaca, da ugovara s Rusijom radi Mandžurije, ali prije nego li ju je riešio zatekla smrt.

Opusljednim časovima toga znamenitoga muža, javljaju iz Pekinga: Li je noću došao k sebi, pošto je od utorka ležao u

bezvjestici. On je jao i razpovirao svoje rođjake. Strani liečnici povukli su se natrag i izjavili, da više nema nade. Kinezi je tjeljeni liečnik ostao uz bolesnika. Dok su se liečnici prepirali, bolesnik je izpuštio dušu. Po tom je mrtvo tijelo položeno u liš što ga je Li-Hung-Cang sa sobom vodio kad je putovao oko svijeta. U nedelju postaviti će se mrtvo tijelo na odar, našto će činovnici pred njim defilovati. Na dan, koji će se na pose odrediti, pripustit će se strani zastupnici k mrtvom tijelu. Li će se sahraniti u svojem rodnom mjestu. Dan sahrane još nije ustanovljen. Vjest o Li-ovoj smrti priobćena je dvoru zicem. Očekuje se, da će stići edikt kojim se Li-Hung-Cang sa osobito časti podjeljuje. Po svojoj će mu prilici biti podjeljen naslov markesa, što će ga nositi njegov najstariji sin. Strani su poslanici izrazili svoje saučeeće.

Kad je primio vjest o smrti podkralja Li-Hung-Canga, vratio se je princ Čing odmah u Peking. Londonska štampa jednoglasno priznaje, da je Li-Hung-Cang bio najveći kineski državnik, te jedva prikriva svoju radost, da je Rusija u njem izgubila svog najvjernijeg prijatelja.

Jokai-ova kletva. Magjarski romancier Mavro Jokai poslao je budimpeštanskim listovima 1. o. m. ovu izjavu:

„Svake godine na Sve svete i Dušni dan okitim grob svoje prve supruge Roze Laborfalvy, vienecm na čijim je vrpcima ovaj napis: „Rozi Laborfalvy, supruzi Mavre Jokai-a“. Prve godine su zloćudne ruke vraga moge vienca razkidalu. Bio tko mu drago taj zločnik, koji je oskrvnuo ovaj grob i mene povredio u mojem najčistijem pietetu — ja ga udaram najtežom kletvom. Nu ja čimim također odgovornim ravnateljstvo groblja i čuvare grobova što se je ova nečuvana sablazan mogla dogoditi.“

Naknadno se je ustanovilo da je razkidalu vrpce na viencu gospodja Roza Feszty rođ. Jokai, kći Mavre Jokai-a koja je također položila vienac na grob svoje matere. Kad je o tom obaviješten Jokai, prijeto je tu stvar redarstvu i zamoljo ga, da gospodju Rozu Feszty što strože kazni radi oskrvnuća groba. Tim povodom je proti rešenjoj gospodji poven redarstveni postupak.

Hrv. pjev. i tamb. društvo „LOVOR“

Opatija - Volosko.

Priredjuje uz blagotno sudjelovanje gosp. G. Broža dne 16. studenoga 1901. u prostorijama „Zore“ u Opatiji svečanu proslavu četinstogodišnjice umjetnog hrvatskog pjesništva i njegovog osnivača Marka Marulića sa slijedećim rasporedom:

1. Erich: „Sarafan“. Igra glazba.
2. A. Gervais: „Spominjanje“. Pjeva zbor.

O Marku Maruliću Čita g. V. Car-Emin.

4. Vrades: „La Paloma“. Igra glazba.
5. Iv. pl. Zajc: „Čurčica mala“. Pjeva zbor.

6. Sarasate: Fantazija iz opere „Faust“ Izvadju na guslama g. G. Brož.

7. Iv. pl. Zajc: „Jurisčeva poputnica“. Pjeva zbor.

8. Parma: Intermezzo iz opere „Ksenija“. Igra glazba.

9. A. Hajdrih: „Mladini“. Pjeva zbor.
10. Novak: „Potpuni českih narodnih pjesama“. Igra glazba.

Moćna straža na raportu lakrdija u jednom činu, a zatim „Ple“.

Početak u 8 sati na večer. Ulaznica za gospodu 2 kruna, za gospodje 1 gospodje 1 kruna.

NB. Ako nije ki od naših slučajno dobio poziva, neka svedjedo pride na zabavu, bit će vavek dobro došao!

Odbor.

Dražestna poštijateljica dragi mi razglednice iz L. podpisane sa „A“ umoljava se uljudno, da odkrije oni tajinstveni „A“ — sa imenom, buduć slatim